

Asia: VN/10574/2025-VM-133

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin kauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Vastustamme esitystä kaivostoiminnan siirtämisestä yleiseen sähköveroluokkaan.

Hallituksen esitykset sekä kaivostoiminnan siirtämisestä korkeimpaan sähköveroluokkaan että kaivosmineraaliveron korottamisesta yhdessä heikentäisivät kaivostoiminnan toimintaedellytyksiä ja lyhentäisivät kaivosten elinkaarta sekä vaarantaisivat tulevia investointeja. Näkemyksemme mukaan esitykset ovat ristiriidassa Suomen omavaraisuustavoitteiden, kansallisen mineraalistrategian sekä hallitusohjelman kanssa.

Mineraalisektori, joka sisältää niin malminetsintävaiheet, kaivostoiminnan sekä näihin liittyvän palvelu- ja alihankintatoiminnan sekä metallien jalostuksen, on yksi keskeinen elinkeinoelämän ja pohjoisen aluetalouden tukijaloista.

Kustannusten nousu niin sähköveron kuin kaivosmineraaliveron kautta vaikuttaa suoraan toimivan kaivoksen kannattavuuteen ja sen vuoksi lyhentää kaivoksen elinkaarta. Tämä puolestaan vähentää henkilötöyvuosia ja verokertymää. Tämänkaltaiset mekanismit on vaikutusten arvioinnissa jätetty näkemyksemme mukaan liian vähäiselle huomiolle.

Kaivostoiminta on kansainvälistä ja tuotteiden hinta määräytyy globaaleilla markkinoilla. Yhtiöillä ei siis ole mahdollisuutta siirtää kasvavia kustannuksia tuotteiden hintoihin. Vaarana on kannattavan kaivostoiminnan muodostuminen tappiolliseksi mittavien veronkorotusten myötä.

Kaivosten sähköveron siirtäminen korkeimpaan veroluokkaan yhdessä kaivosmineraaliveron korotuksen kanssa voi pitkällä aikavälillä vaikuttaa kansantalouden saamaan kokonaisverotuottoon negatiivisesti. Tämä johtuu siitä, että esitetyt veronkorotukset lyhentävät toimivien kaivosten elinkaarta, vähentävät alan alihankintoja, hidastavat tai pysäyttävät kaivosalan uusia investointeja Suomessa. Verotuksen korottamisella ei siten saavuttaisi sillä tavoiteltua hyötyä pitemmällä aikavälillä.

Verojen merkittävät korotukset vaikuttavat suunniteltujen investointien toteuttamiseen, kun kannattavuuslaskelmat joudutaan tekemään uusiksi. Tämä voi johtaa useiden uusien hankkeiden lykkääntymiseen tai peruuntumiseen. Poukkoilevat veromuutokset heikentävät Suomen mainetta vakaana investointiympäristönä.

Esitetyt veronkorotukset eivät koske lainkaan tuontimineraaleja, mikä vääristää kilpailua ja lisää riippuvuutta ulkomaisista raaka-aineista. Kaivostoimintaan kohdistuvat veronkorotukset Suomessa johtavat siihen, että kaivostuotteita tuodaan entistä enemmän maista, joissa ympäristö- ja työvoimastandardit ovat heikommat.

Vuoden 2024 lopulla julkaistun Suomen kansallisen mineraalistrategian tavoite on edistää suomalaisen mineraaliklusterin kasvua puhtaan siirtymän ja Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseksi sekä lisätä kaivosteollisuuden raaka-aineiden jalostusarvoa. Kotimaisen tuotannon veronkorotukset eivät tue näitä tavoitteita vaan vievät päinvastaiseen suuntaan.

Mineraalisektoriin kohdistuvat mittavat veronkorotukset ovat näkemyksemme mukaan myös hallitusohjelman vastaisia. Hallitusohjelman mukaan hallitus edistää kotimaisen mineraali- ja akkuklusterin kasvua puhtaan siirtymän ja Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseksi. Hallitusohjelmassa myös todetaan, että ”Kestävän energiasektorin ja kohtuuhintaisen sähkön avulla luodaan sekä kilpailuetua että edellytyksiä kestäväälle teollisuudelle Suomessa.”

Ehdotuksemme

Lapin kauppakamari pitää tärkeänä, että hallitus arvioisi uudelleen kaivostoimintaan kokonaisuudessaan suunnitellut mittavat veronkorotukset, jotka vaikeuttavat toimialan kasvua ja kehitystä. Esitämme, että kaivostoiminnan sähköveroluokan korotus perutaan ja kaivostoiminta pidetään edelleen teollisuuden sähköveroluokassa II.

Baas Hanna
Lapin kauppakamari